

B. Á. Ismerősökkel

A képen középen áll édesapám, a többiekről nem tudom, kicsodák, valószínűleg ismerősök. Az édesapám eredeti szakmája géplakatos volt. Nem tudom, mikor és miért nyergelt át a kereskedelemre. Mire én megszülettem, a szüleim már kereskedők voltak, és edénnyel foglalkoztak. A Népszínház utcában volt az üzletünk. Zománcedényt, vasárut, üveget és porcelánt árultunk. Nem volt nagy az üzlet, de raktár is tartozott hozzá, ahol az árut tárolták. Kirakata is volt. Nem álltunk rosszul, négy alkalmazottunk és egy teherautónk is volt, amivel a szüleim vásárra jártak. Anyu vezette a háztartást, és segített apunak. Anyu is ment apuval, szóval mindketten szerezték az árut. Apu zománcedényt árult a vásárokon. Amikor 1936-ban itt, a házban nyitottak egy üzletet, anyu is árult. És apu járt -- mert volt sofőr -- a vásárokra. A szüleim nem nagyon jártak össze senkivel a családon kívül. Nem sok idejük volt. Apámat 1938-tól kezdve állandóan behívták. Amíg katona lehetett, addig katonaként vonult be. Vöröskeresztes szanitéc volt, és sofőrködött Esztergomban, aztán kikerült az orosz frontra. A hadsereg a teherautónkat 1944 előtt is igénybe vette, hol apuval együtt, hol sofőrrel vitték el. A végén úgy elvitték, hogy többet vissza sem hozták.

Amikor már nem lehetett katona, elvitték munkaszolgálatra. Esztergom-Táborban volt, és még máshol is, de nem tudom pontosan, hol. Ahogy jöttek a zsidótörvények [lásd: zsidótörvények Magyarországon], az üzletet meg kellett szüntetni. Amikor bezártuk a Népszínház utcai üzletet, leadtuk a ház pincéjébe ládában az alpakka evőeszközöket meg a megmaradt árut. Volt egy nagyon készséges, udvarias segédünk. Anyám látta, hogy röhögött, amikor fölpackolta és elvitte a dolgainkat. A nagykereskedőnkénél dolgozott egy adminisztratív dolgozó, akinek a férjével apám összeismerkedett. 1943-ban a Rózsa utca és a Dob utca sarkán apu nyitott egy üzletet. Minden a férfi nevén volt, merthogy ő volt a stróman. Amikor megvolt minden berendezés, akkor a férfi szépen kirúgta apámat, úgyhogy odaveszett minden. Úgy tudom, hogy apám, amikor megtudta, hogy engem elvittek, utánam jött, hogy megtalálja. Utána már csak annyit tudtam róla, hogy ő Sopronkőhidán volt, és aztán elvitték Mauthausenbe. Onnan került át Günskirchenbe [Mauthausen egyik altábora volt. -- A szerk.], kórházba, és ott halt meg. Ötven éves volt, a legszebb férfikorban vitték el. Volt egy zsidó alkalmazottunk, aki apával együtt volt deportálva Mauthausenbe, és a felszabadulás után jött, hogy jön haza apám, mert ő is fölszabadult. Tévedett. Amikor az újságban közölték a Mauthausenban elhunytakat, apám az elsők között volt. Állítólag kapott egy furunkulust vagy egy vérmérgezést, és abba halt bele.